

Bemærkninger til lovforslaget

Socialdemokratiet sagde klart nej til det indgreb i kommunernes budgetter for 1986, som regeringspartierne og det radikale venstre gennemførte kort før jul.

Socialdemokratiet mener, at henstillinger er tilstrækkeligt til at sikre, at kommuners og amtskommuners driftsudgifter i 1986 holder sig inden for en samfundsøkonomisk forsvarlig ramme. Socialdemokratiet mener også, at det er en meget alvorlig økonomisk straffeaktion mod et stort antal kommuner, der er gennemført. Loven er derfor et frontalangreb mod den vigtigste forudsætning for det kommunale selvstyre: retten (og pligten) til under ansvar over for borgerne at lægge et budget, der dækker de udgifter, man lokalt mener er nødvendige for at klare de opgaver, der skal løses.

Socialdemokratiet mener også, at regeringen kunne have opnået den begrænsning af de nye kommunale bygge- og anlægsaktiviteter, som man ønsker, uden at pålægge kommuner og amtskommuner nye store afgifter til staten.

Man kunne have gennemført et hensigtsmæssigt kvotasystem for nyanlæg og nybyggeri, tilrettelagt med hensyntagen til de lokale behov og til den stedlige arbejdsløshed i byggefagene. Eller man kunne generelt have henstillet, at henholdsvis kommuner og amtskommuner under ét reducerede omfanget af endnu ikke igangsat byggeri og anlæg med eksempelvis 20 pct., som det blev foreslået under behandlingen i folketinget.

Det ønskede regeringspartierne og det radikale venstre ikke.

I stedet gik de tvangens vej og gjorde det samtidig lysende klart, at indgrebet udover at tvinge til nedskæringer også skal skaffe staten nye betydelige indtægter fra kommunerne. I 1986 et beløb på 800 mill. kr. i a conto beløb på bygge- og anlægsafgiften, i 1987 yderligere nogle hundrede millioner for den påståede udvidelse af aktivitetsniveauet i 1986.

Det ene af dette lovforslags hovedformål er at begrænse indgrebet i kommunernes og amtskommunernes driftsbudgetter, så det bliver muligt at

opretholde uændret aktivitet i 1986 og dermed uændret service overfor borgerne.

Det andet hovedformål rummer en række delmål: at fjerne de dele af indgrebet i anlægsvirksomheden, som alene skal skaffe staten penge fra kommunerne i 1986, at begrænse de uligheder i behandlingen af borgere i landets forskellige dele, som indgrebet medfører, og endelig at fjerne afgiften på områder, hvor den er i åbenbar modstrid med hensigten i anden lovgivning.

Rammerne for driftsbudgetterne er så snævre, at en lang række kommuner og amtskommuner enten må foretage direkte nedskæringer på sygehuse, plejehjem og daginstitutioner, på miljøområdet, på nødvendig vedligeholdelse og indkøb, på rengøring og mange andre områder eller også betale millionbeløb i særskat til staten for en påstået aktivitetsudvidelse.

Det fremgik klart allerede af de oplysninger, der forelå ved den meget hastige behandling af indgrebet i december måned, og det bekræftes af mange henvendelser og mange artikler og indlæg i pressen i hele landet siden da.

Indgrebene i den kommunale bygge- og anlægsvirksomhed rammer meget hårdt og forskelligt og tilmed selvmodsigende på en række områder.

Det er sagligt set fuldstændig ubegrundet at kræve en a conto afgift på 10 pct. af den igangværende bygge- og anlægsvirksomhed, der på forhånd er fritaget for afgift, medmindre formålet er at lave en rentefri bunden opsparing på hundredvis af millioner i kommunale skattekroner.

Det er uforståeligt, at kommunale investeringer i varme-, el- og vandanlæg skal fordyres med 20 pct. i afgift, mens fuldstændig tilsvarende investeringer, udført for borgerne af hundredvis af andelsforetagender, aktieselskaber o.lign. landet over, er fritaget.

Det er selvmodsigende, at staten støtter svage områder med billige lån til industrihuse til arbejdspladser i det private erhvervsliv og samtidig lægger 20 pct. afgift på den samlede investering, tilmed også på den del, staten selv finansierer.